

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την «Πολυγλωσσία»

(2009/C 77/25)

Με επιστολή της, στις 4 Φεβρουαρίου 2008, και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 262 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η κ. Margot WALLSTRÖM, Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να καταρτίσει διερευνητική γνωμοδότηση με θέμα την:

«Πολυγλωσσία».

Το ειδικευμένο τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 18 Ιουλίου 2008 με βάση την εισηγητική έκθεση της κας LE NOUAIL MARLIÈRE.

Κατά την 447η σύνοδο ολομέλειας, της 17ης και 18ης Σεπτεμβρίου 2008 (συνεδρίαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2008), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 144 ψήφους υπέρ, 8 ψήφους κατά και 13 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

Σύνοψη της γνωμοδότησης και περίληψη των συμπερασμάτων

- Η ΕΟΚΕ, διαπιστώνοντας ότι το θέμα αποκτά ολοένα περισσότερο πολιτικό και οικονομικό χαρακτήρα, εκφράζει τη λύπη της επειδή η Επιτροπή, αντί να υποβάλλει ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα, ως συνέχεια της «νέας στρατηγικής για την πολυγλωσσία» του 2005, προτίμησε να παρουσιάσει μια νέα στρατηγική για το τέλος της θητείας της.
- Η ΕΟΚΕ συνιστά στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη να επισπεύσουν τη συζήτηση σχετικά με τους επιδιωκόμενους στόχους, πριν αποφασίσουν σχετικά με τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν, σε ένα συντονισμένο πλαίσιο για τον τομέα του πολιτισμού και της εκπαίδευσης.
- Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την επιλογή της διδασκαλίας και εκμάθησης της πρώτης ζωντανής ξένης γλώσσας, ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να προβάλουν την επιλογή γλωσσών άλλων εκτός της αγγλοαμερικάνικης και να προωθήσουν την εκμάθηση και την χρήση ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο των εξωκοινοτικών συναλλαγών.
- Διαπιστώνοντας τη στενή σχέση που υφίσταται μεταξύ των αναγκών των ευρωπαίων πολιτών σε ό,τι αφορά τις γλώσσες, της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, και των στόχων σύγκλισης του προγραμματισμού των ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων, ιδιαίτερα δε του Ταμείου Συνοχής, απευθύνει έκκληση να χρησιμοποιούνται τα ταμεία αυτά για την προώθηση της γνώσης της μητρικής γλώσσας και δύο ζωντανών ξένων γλωσσών. Προτείνει, μάλιστα, να χρησιμοποιούνται οι πόροι των Ταμείων με προτεραιότητα για τον σκοπό αυτό και προσθέτει ότι ο εν λόγω στόχος μπορεί να συμπεριλαμβάνει δύο ποιοτικούς στόχους: τη διατήρηση της ζωτικότητας των ευρωπαϊκών γλωσσών και τη διαφοροποίηση της γνώσης προς μη κοινοτικές γλώσσες που είναι χρήσιμες για τις πολιτισμικές, κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές επαφές των ευρωπαίων πολιτών, μέσω τη προώθησης της γνώσης άλλων πολιτισμών και της ειρήνης και φιλίας μεταξύ των λαών.
- Διαπιστώνοντας ότι δεν παρατηρείται καμία βελτίωση της κατάστασης των πληθυσμών που είναι πιο απομακρυσμένοι από την

αειοπρεπή απασχόληση, δηλαδή δηλωμένη και με κοινωνική προστασία, καθώς και των πληθυσμών που ζουν μακριά από τα αστικά ή τουριστικά κέντρα, καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να φροντίσουν ώστε οι δράσεις που σχεδιάζουν να μην προκαλούν διακρίσεις ή διαφορετική μεταχείριση και να μην καταλήγουν σε νέους αποκλεισμούς και νέες απογοητεύσεις. Για τον σκοπό αυτό τους συνιστά να συμβουλευούνται τους κοινωνικούς εταίρους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στους τομείς αυτούς.

- Δεδομένου ότι η Επιτροπή προτίθεται να διεξάγει εσωτερική διυπηρεσιακή διαβούλευση, τα προβλεπόμενα μέτρα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το πλαίσιο βελτίωσης της νομοθεσίας κατά τρόπο που να μην θίγεται η ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ.
- Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη οφείλουν να αξιολογούν με ακρίβεια, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού συστήματος πιστοποίησης, την άτυπη και την επίσημη κατάρτιση ώστε να εκτιμάται το εύρος της και να μπορούν να μεταφέρονται και να αναγνωρίζονται τα επαγγελματικά προσόντα πολιτών και μισθωτών, ανεξάρτητα από το καθεστώς τους.
- Στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου, η ΕΟΚΕ καλεί επίσης τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να ενθαρρύνουν τα επαγγέλματα που έχουν σχέση με τον γλωσσικό τομέα, όπως το επάγγελμα των εκπαιδευτικών, των μεταφραστών και των διερμηνέων, ώστε να γίνεται χρήση των επίσημων γλωσσών στο πλαίσιο της θεσμικής επικοινωνίας, και υπενθυμίζει ότι δεν καλύπτονται επαρκώς οι ανάγκες σε αυτόν τον τομέα, όπως δεν καλύπτονται και στον οικονομικό τομέα.

1. Εισαγωγή

Στις 6 Σεπτεμβρίου 2006, λίγο πριν από τη δημιουργία ενός νέου χαρτοφυλακίου Επιτρόπου αρμόδιου για την πολυγλωσσία και τον διαπολιτισμικό διάλογο, και τον διορισμό του Επιτρόπου Leonard Orban, η ΕΟΚΕ υιοθέτησε γνωμοδότηση στην οποία τασσόταν υπέρ «ενός νέου στρατηγικού πλαισίου για την πολυγλωσσία»⁽¹⁾.

(¹) Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ της 26.10.2006 με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ένα νέο στρατηγικό πλαίσιο για την πολυγλωσσία», εισηγήτρια: η κ. LE NOUAIL MARLIÈRE (EE C 324 της 30.12.2006, σ. 68).

Λίγο αργότερα, στις 25 Οκτωβρίου 2007, κατόπιν προσκλήσεων του Προέδρου της ΕΟΚΕ κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ, ο Επίτροπος παρέστη στην ολομέλεια της ΕΟΚΕ και έδειξε ενδιαφέρον για τις εργασίες της.

Επιθυμώντας να παρουσιάσει μια νέα στρατηγική για το εν λόγω θέμα, ο Επίτροπος ανέθεσε στην ΕΟΚΕ να καταρτίσει διερευνητική γνωμοδότηση.

Συνεπώς, η ΕΟΚΕ προτιμάται:

- να αξιολογήσει τη συνέχεια που δόθηκε στην προηγούμενη στρατηγική της Επιτροπής και στις συστάσεις που είχε υποβάλει τότε·
- να συνοψίσει τις δράσεις που ανέλαβε η Επιτροπή·
- να ανταποκριθεί εγκαίρως στην αίτηση διαβούλευσης που της υπεβλήθη στο γενικότερο πλαίσιο της ευρείας δημόσιας διαβούλευσης που οργανώνεται από την Επιτροπή και της ακρόασης της 15ης Απριλίου 2008, ώστε η ανακοίνωση που προτιμάται να εκδώσει η Επιτροπή τον Σεπτέμβριο του 2008 να λαμβάνει υπόψη τις συστάσεις της.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1 Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει ότι το εν λόγω θέμα προσλαμβάνει συνεχώς μεγαλύτερες διαστάσεις, όχι επειδή πρόκειται για φαινόμενο του συρμού, αλλά επειδή εμπίπτει στο πολύ από πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, το οποίο αναδεικνύει ολοένα και περισσότερους και πιο ποικίλους παράγοντες. Νέες καταστάσεις απαιτούν νέες λύσεις και απαντήσεις. Ο κόσμος αλλάζει τόσο στον οικονομικό και τεχνικό τομέα, όσο και στον κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό τομέα καθώς και σε τομείς που αφορούν τα δικαιώματα του πολίτη. Ορισμένα φαινόμενα υπήρχαν ανέκαθεν ή υπάρχουν προ πολλού, αλλά καθίστανται σήμερα εντονότερα και γίνονται εμφανή, ή ακόμη και αποκτούν καθοριστική σημασία.

2.2 Σε ποικίλους τομείς, από τον χώρο της εργασίας έως τις επιχειρηματικές συναλλαγές, την ψυχαγωγία και τον τουρισμό, η πολιτιστική διάσταση αποκτά έναν χαρακτήρα τον οποίο η ΕΟΚΕ πρέπει να προσπαθήσει να κατανοήσει σε όλες τις εκφάνσεις του, ώστε να μεταφέρει τους προβληματισμούς των συμπολιτών μας στα θεσμικά όργανα αλλά και για να διατυπώσει πρακτικές και ευφυείς προτάσεις, ιδίως μέσω της συμμετοχής στις διαβουλεύσεις και της ενθάρρυνσης του διαλόγου.

Η ποικιλία και ο πλούτος των απόψεων δείχνουν το ενδιαφέρον των ευρωπαίων πολιτών για το εν λόγω ζήτημα, το οποίο εκφράζει την κοινή ανθρώπινη ιδιότητά τους.

2.3 Στην προαναφερθείσα γνωμοδότησή της, η ΕΟΚΕ συνηγορεί τα εξής:

- «να καθοδηγήσει η Επιτροπή τα κράτη μέλη υποδεικνύοντάς τους με ακρίβεια τις σχέσεις ή τις συμπληρωματικές δράσεις που πρέπει να αναπτυχθούν στα εθνικά σχέδια που ζητά, και να καταστήσει σαφές ότι η πολυγλωσσία ή η γλωσσική πολυμορφία συμβάλλει στην πολιτική και πολιτιστική ολοκλήρωση της ΕΕ, και είναι φορέας κατανόησης και κοινωνικής ένταξης·
- το εύρος της προσφοράς διδασκαλίας να συντονιστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο εάν επιδιώκονται μακροπρόθεσμα αποτελέσματα, και το εν δυνάμει απόθεμα ικανοτήτων να μην συρρικνωθεί σε περιορισμένο αριθμό γλωσσών·

— να προάγονται και να προωθούνται όλες οι πρακτικές πολυγλωσσίας στον επαγγελματικό, πολιτιστικό, πολιτικό, επιστημονικό και κοινωνικό τομέα·

— οι εμπειρογνώμονες που συμμετέχουν να μην είναι μόνο ειδικοί των κοινωνικών και φυσικών επιστημών αλλά γλωσσολόγοι, διερμηνείς, μεταφραστές, καθηγητές και ειδικοί επί των γλωσσών·

— όταν η Επιτροπή θα εισέλθει στην προγραμματική φάση, στα πλαίσια των εν λόγω προανατολισμών, να λάβει περισσότερο υπόψη τις παρούσες γενιές των νέων και λιγότερο νέων ενηλίκων, μέσα από την δια βίου μάθηση, καθώς και τα πολιτιστικά τους δικαιώματα·

— η Επιτροπή να στηρίζεται όχι μόνο στις εργασίες των πανεπιστημίων αλλά και στις δράσεις των ενώσεων που λειτουργούν στον τομέα και να υποστηρίζει τις λαϊκές πρωτοβουλίες που συνδέονται με την κοινωνία των πολιτών·.

2.4 Εν ολίγοις, η ΕΟΚΕ επισήμανε την αναγκαιότητα συμπερίληψης όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού πολιτών στις εν λόγω στρατηγικές εκμάθησης, εξάσκησης, γνώσης των γλωσσών και εξεύρεσης ρεαλιστικών τρόπων για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Επέστησε την προσοχή στην μη πρόκληση νέων κοινωνικών διακρίσεων. Ζήτησε να εξετασθεί συνολικά ο αριθμός των γλωσσών που υπάρχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε να ξεπεραστούν τα γλωσσικά, πολιτισμικά, οικονομικά σύνορα της. Συνέστησε μια ισορροπημένη προσέγγιση μεταξύ οικονομίας, πολιτισμού και δικαιωμάτων του πολίτη, και την κάλυψη της σημαντικής υστέρησης σε θέματα απασχόλησης και εργασίας.

2.5 Η ΕΟΚΕ υπενθύμισε επίσης ότι οι γλωσσικοί και πολιτιστικοί χώροι εξελίχθηκαν, όπως και οι πολιτικοί και οικονομικοί συνασπισμοί στον κόσμο, και ότι δυστυχώς η τάση εξαφάνισης ορισμένων γλωσσών συνδυάζεται με την αφομοίωση ή την εξαφάνιση ορισμένων κοινωνικών και πολιτικών ομάδων. Η Ευρώπη αντιμετωπίζει τις ίδιες προκλήσεις με άλλες περιοχές του κόσμου: τάση κυριαρχίας μίας μοναδικής γλώσσας στις διεθνικές σχέσεις, και, όσον αφορά την πολυμορφία των περιφερειακών γλωσσών της, υπάρχει η ίδια απειλή εξαφάνισης ορισμένων γλωσσικών ιδιωμάτων, με μια ωστόσο διαφορά: το καθεστώς των επίσημων εθνικών γλωσσών της στον ενοποιημένο αυτό πολιτικό και οικονομικό συνασπισμό (ή συνασπισμό που τείνει να ενοποιηθεί, ανάλογα με τη θεώρηση του καθενός ως προς τον βαθμό ολοκλήρωσης της ΕΕ).

2.6 Η ΕΕ διακατέχεται από την ίδια αγωνία για την ταυτότητά της με εκείνη στην οποία παραπέμπει κάθε πολιτιστική και γλωσσική προσέγγιση, αλλά διαθέτει πλεονεκτήματα τα οποία απέκτησε κατά τη διάρκεια της οικοδόμησής της, όπως για παράδειγμα τα μέσα για την κοινωνική και εδαφική συνοχή της, κοινά κριτήρια αντιπροσωπευτικής και συμμετοχικής δημοκρατίας, κοινωνικά πρότυπα βασισμένα σε κάποιο ορισμένο επίπεδο αλληλεγγύης.

2.7 Ωστόσο, οι δημογραφικές προκλήσεις, σε συνδυασμό με τα πολιτιστικά συμφέροντα, συνεπάγονται ορισμένα σημαντικά ερωτήματα, τα οποία πρέπει να έχουμε το θάρρος να θέσουμε: ποιο είναι το ενδιαφέρον των Ευρωπαίων για τις γλώσσες τους, για την κοινή χρήση τους, τη διαφύλαξή τους, τη διατήρησή τους, τη μέριμνα για την επιβίωσή τους, με λίγα λόγια τη χρήση τους στη μεταξύ τους επικοινωνία και στις σχέσεις τους με τρίτους;

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1 Η Επιτροπή δρομολόγησε μια διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης στις 14 Σεπτεμβρίου 2007, η οποία ολοκληρώθηκε στις 15 Απριλίου 2008 με μια διάσκεψη, στη διάρκεια της οποίας η Επιτροπή παρουσίασε, ενώπιον πολλών ενώσεων και οργανισμών που δραστηριοποιούνται στον πολιτιστικό ή παιδαγωγικό τομέα, τα αποτελέσματα των ακόλουθων ομάδων εργασίας:

- της ομάδας διανοουμένων, υπό την προεδρία του κ. Amin Maalouf,
- του επιχειρηματικού φόρουμ, υπό την προεδρία του κ. Davignon,
- της «Εκθεσης ELAN: ο αντίκτυπος που έχει στην ευρωπαϊκή οικονομία η έλλειψη γλωσσικών προσόντων στον χώρο των επιχειρήσεων», που εκπόνησε το Εθνικό Κέντρο Γλωσσών,
- των επίσημων διαβουλεύσεων με την ΕΟΚΕ και την ΕΤΠ,
- της διαβούλευσης με τα κράτη μέλη: Υπουργική διάσκεψη, Φεβρουάριος 2008,
- των συστάσεων της ομάδας υψηλού επιπέδου για την πολυγλωσσία,
- των απόψεων που λήφθηκαν μέσω επιγραμμικής διαβούλευσης.

3.2 Στο πλαίσιο των συζητήσεων αναφέρθηκαν πολυάριθμες προκλήσεις:

- Προκλήσεις οικονομικού χαρακτήρα,
- Πολιτικές προκλήσεις (πολυγλωσσία και περιφερειακή ολοκλήρωση),
- Προκλήσεις στον πολιτιστικό τομέα (πολυγλωσσία και διαπολιτισμικότητα),
- Το φαινόμενο της προσωπικής και συλλογικής επικοινωνίας μπορεί να δημιουργήσει την εντύπωση ότι η γλώσσα είναι ένα εργαλείο επικοινωνίας όπως όλα τα άλλα. Το μέλλον της λογοτεχνίας;
- Πολυγλωσσία ή γλωσσική πολυμορφία: Ορισμένοι διερωτώνται αν είναι απαραίτητο να είναι κανείς πολύγλωσσος σε ένα περιβάλλον το οποίο γίνεται μονόγλωσσο,
- Το Συμβούλιο της Ευρώπης υπογράμμισε την αναγκαιότητα προστασίας των μειονοτικών γλωσσών και διευκόλυνσης της χρήσης τους για την αποτελεσματική καταπολέμηση των εθνικισμών: η πολυγλωσσία η οποία εξυπηρετεί την πολυμορφία δεν πρέπει να ενέχει τον κίνδυνο του αποκλεισμού,
- Μεγάλος αριθμός συμμετεχόντων εξέφρασε αισθήματα απογοήτευσης και στιγματίσει την ανισότητα μεταξύ των γλωσσών και την αντιπαράθεση των ευρωπαϊκών γλωσσών μεταξύ τους και με άλλες γλώσσες στον κόσμο, καθώς και τη σύγκρουση των εθνικών πολιτιστικών πολιτικών,
- Πολιτιστικά δικαιώματα και κοινωνικά δικαιώματα: πολλοί διερωτώνται τι είδους μέσα θα είναι διαθέσιμα για την ανάληψη τέτοιων δεσμεύσεων. Εξετάσθηκε η ιδιαίτερη περίπτωση των Ρομά όσον αφορά γενικότερα την ένταξή τους και, ειδικότερα, τη δυνατότητα εκμάθησης και διατήρησης της γλώσσας τους,

— Σχετικά με την απασχόληση και την εργασία, το δικαίωμα να χρησιμοποιεί κανείς στην εργασία τη μητρική του γλώσσα, χωρίς να του επιβάλλονται γνώσεις δυσανάλογες προς τα επαγγελματικά του καθήκοντα, καθώς και τα ζητήματα ασφάλειας που θέτει ένα πολύγλωσσο περιβάλλον όταν δεν γνωρίζει κανείς επαρκώς ή καθόλου γλώσσες.

3.3 Γενικοί στόχοι που παρουσίασε η Επιτροπή κατά την ακρόαση αυτή προκειμένου να προαγάγει τη γλωσσική πολυμορφία

3.3.1 Διαφοροποίηση των γλωσσικών ικανοτήτων εντός της ΕΕ («τα αγγλικά δεν αρκούν»):

Η φιλοδοξία του αρμόδιου για την πολυγλωσσία Επιτρόπου κ. Leonard Orban, όπως προκύπτει από την ομιλία του κατά την εν λόγω ακρόαση, αλλά και σε άλλες περιστάσεις, είναι σαφώς η προσπάθεια αντιστροφής της τάσης για γενικευμένη χρήση της αγγλικής γλώσσας.

3.3.2 Στον κοινωνικό τομέα:

- επιβεβαίωση του ρόλου των γλωσσών στην κοινωνική συνοχή·
- διευκόλυνση της ένταξης των μεταναστών, ενθάρρυνση της εκμάθησης της γλώσσας της χώρας υποδοχής, προώθηση της χρήσης και της διατήρησης της μητρικής γλώσσας, μεταβίβασή της στους απογόνους, αντιμετώπιση των γλωσσών των μεταναστών ως σημαντικού πόρου και πλούτου.

3.3.3 Στον οικονομικό τομέα:

- ανάπτυξη των γλωσσικών ικανοτήτων με στόχο την απασχόληση των εργαζομένων και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων·
- διατομεακή ενσωμάτωση στις ευρωπαϊκές πολιτικές των πτυχών που σχετίζονται με την πολυγλωσσία, αρχικά με μια απογραφική (περιγραφή της υπάρχουσας κατάστασης).

3.3.4 Πτυχή της πολυγλωσσίας που αφορά την εξωτερική πολιτική της ΕΕ:

Η Επιτροπή επιβεβαιώνει τον «στόχο της Βαρκελώνης», ο οποίος συνοψίζεται ως εξής: 1 μητρική γλώσσα + 2 ζωντανές γλώσσες για κάθε πολίτη, ήτοι 1 μητρική γλώσσα + 1 διεθνής γλώσσα + 1 γλώσσα επιλογής (έννοια που προέκυψε από την έκθεση της ομάδας υπό την προεδρία του κ. Amin Maalouf).

3.3.5 Μέσα και μέθοδοι:

Η Επιτροπή επιθυμεί να προωθήσει την άτυπη μάθηση βάσει ενός συστήματος «επιχειρηματικής γραμματισμού (business literacy)», το οποίο θα επιταχύνει την κατανόηση και την ευκολία πρόσβασης στη μάθηση, αλλά έχει παράσχει ελάχιστες λεπτομέρειες για το θέμα αυτό. Διευκρινίζει ότι το ζητούμενο είναι να δοθεί η ευκαιρία στους ευρωπαίους πολίτες να κάνουν πρακτική χρήση ξένων γλωσσών, για παράδειγμα στα λεωφορεία ή σε άλλους δημόσιους χώρους, και ότι η εκμάθηση είναι θέμα «εξοικείωσης».

3.3.6 Όσον αφορά το μέλλον:

Η Επιτροπή επιθυμεί να στηριχθεί σε μια δομική συνεργασία των κρατών μελών, βάσει μεσοπρόθεσμου στρατηγικού πλαισίου, και να προσδώσει μια ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία στην ανάπτυξη της εν λόγω πολιτικής.

3.4 Έκθεση ELAN (²):

Η έκθεση ELAN παρουσιάζει το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων να διαθέτουν κατηρτισμένο πολύγλωσσο εργατικό δυναμικό. Ωστόσο, δεν ορίζει μια τυπολογία των αναγκών που αντιστοιχούν σε συνάρτηση με το είδος των καθηκόντων και τις συγκεκριμένες θέσεις εργασίας ή με τους διάφορους τομείς δραστηριότητας. Η Επιτροπή θα μπορούσε να ζητήσει από το Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας του Δουβλίνου (ή από άλλον ευρωπαϊκό οργανισμό) να καταρτίσει ακριβέστερη τυπολογία των επαγγελματικών αναγκών τόσο των επιχειρήσεων όσο και των εργαζομένων.

3.4.1 Έκθεση της ομάδας «Επιχειρηματικό φόρουμ» με πρόεδρο τον κ. DAVIGNON (³):

Η έκθεση αυτή δημοσιεύτηκε στα τέλη Ιουνίου 2008 και παρουσιάζει τους λόγους για τους οποίους, από τη σκοπιά του επιχειρηματικού φόρουμ, είναι σημαντική η επένδυση στις γλωσσικές ικανότητες. Αναλύει όσα έχουν ήδη γίνει για την προώθηση των γλωσσών στον χώρο των επιχειρήσεων και διατυπώνει συστάσεις προς τις επιχειρήσεις για τη βελτίωση των επιδόσεών τους στον τομέα της «πολύγλωσσης» εμπορικής επικοινωνίας: «... απολογισμός των γλωσσικών ικανοτήτων εντός των επιχειρήσεων, αναθεώρηση των πολιτικών πρόσληψης και στρατηγικής ανάπτυξης σε επίπεδο ανθρώπινων πόρων, επένδυση στη γλωσσική κατάρτιση, πρόσληψη προσώπων με διαφορετική μητρική γλώσσα, χρήση γλωσσολογικών τεχνολογιών των μεταφραστών και διερμηνέων, των υπεύθυνων επικοινωνίας και διαμεσολαβητών, βελτίωση της διεθνούς κινητικότητας του προσωπικού». Η έκθεση διατυπώνει επίσης συστάσεις προς την Ευρώπη και τα θεσμικά της όργανα, καθώς και προς τις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές, και αναπτύσσει επιχειρήματα υπέρ της πολυγλωσσίας.

3.5 Έκθεση της ομάδας του κ. Amin Maalouf (⁴):

Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρωτοβουλία της Επιτροπής να ζητήσει τη γνώμη μιας ομάδας επιφανών διανοουμένων, των οποίων η έκθεση χαρακτηρίστηκε από τον εκπρόσωπο της ομάδας, κατά την ακρόαση της 15ης Απριλίου, ως «πιθανώς η καλύτερα συνταγμένη και η πιο ευαγνώστη έκθεση της Επιτροπής έως σήμερα», πράγμα που αληθεύει κατά κάποιον τρόπο. Στην έκθεση αυτή προτείνεται να εξετασθεί από τους Ευρωπαίους το ενδεχόμενο εκμάθησης μιας διεθνούς γλώσσας και μιας γλώσσας επιλογής, δηλαδή μιας μάθησης χωρίς συμφέρον ή οικονομική σκοπιμότητα, αλλά με γνώμονα το προσωπικό ενδιαφέρον. Παρόλο που είναι γενναίωδωρη και αναγνωρίζει τον ρόλο της γλώσσας ως φορέα πολιτισμού και επικοινωνίας, η πρόταση αυτή προϋποθέτει ότι όλοι οι πολίτες έχουν το ίδιο ενδιαφέρον και διαθέτουν χρόνο να ασχοληθούν με αυτούς τους γλωσσικούς προβληματισμούς, πράγμα που απέχει πολύ από την πραγματικότητα, για πολιτισμικούς λόγους, αλλά και επειδή η πλειονότητα των ευρωπαίων πολιτών δεν διαθέτει την αγοραστική δύναμη που θα της επέτρεπε να έχει «εξειδικευμένες» («qualifiantes») πολιτιστικές πρακτικές, όπως αυτές ορίζονται από τον καθηγητή Pierre Bourdieu.

Είναι αλήθεια, για παράδειγμα, ότι όλο και περισσότεροι Ευρωπαίοι ή νέοι ευρωπαίοι αντιλαμβάνονται το όφελος της χρήσης σύγχρονων

ξένων ευρωπαϊκών ή μη γλωσσών, αλλά είναι επίσης αλήθεια ότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι διαπιστώνουν να αυξάνονται οι δυσκολίες τους να ζήσουν και να μεγαλώσουν τα παιδιά τους, και ότι —χωρίς να βλέπει κανείς την πάλη των τάξεων παντού— είναι γεγονός ότι η ευρωπαϊκή κοινωνία είναι κατακερματισμένη και θα απαιτηθεί η συνεισφορά των Ταμείων Συνοχής, ιδίως για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβώνας.

Συνεπώς, η πιθανή συμβολή των προγραμμάτων Grundtvig και εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και η διά βίου μάθηση, θα πρέπει να προσδιορισθούν ποσοτικά και να αποτιμηθούν με αριθμητικά στοιχεία κατά τη διυπηρεσιακή συνεργασία εντός της Επιτροπής, πριν αυτά υποβληθούν στα κράτη μέλη, στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αυτό θα επιτρέψει να συμπληρωθεί η αρμοδιότητα των κρατών μελών στον τομέα της εκπαίδευσης με μια ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.

Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι αυτό δεν επιλύει το θέμα της επιλογής της αγγλικής ως πρώτης ξένης γλώσσας, εκτός και εάν το θέμα εναποτεθεί πλήρως στα κράτη μέλη και στους γονείς, και ότι η Επιτροπή πρέπει να θέσει πραγματικά το θέμα επί τάπητος. Οπωσδήποτε, «τα αγγλικά δεν αρκούν», αλλά παραμένουν η γλώσσα που γίνεται αποδεκτή από την ΕΕ ως γλώσσα του διεθνούς εμπορίου. Ο προτεινόμενος δρόμος είναι η αρχή, δεν είναι η λύση. Η ΕΟΚΕ εφιστά την προσοχή της Επιτροπής, των κρατών μελών, του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο συγκεκριμένο θέμα.

3.6 Σχέδιο γνωμοδότησης της ΕΤΠ (⁵):

Στη γνωμοδότησή της, η ΕΤΠ θεωρεί ότι το γλωσσικό ζήτημα είναι ύψιστης σημασίας για τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, δεδομένου ότι δεν επηρεάζει απλώς τα ζητήματα απασχόλησης, αλλά και τα ζητήματα συμβίωσης μεταξύ Ευρωπαίων και μη Ευρωπαίων, σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας και σε όλους τους τομείς δραστηριότητας, από την υγεία («έλλειψη εργατικού δυναμικού») έως τον τουρισμό, την παροχή υπηρεσιών σε πρόσωπα, την προσχολική και σχολική εκπαίδευση ή την ένταξη των μεταναστών. Επιπλέον, διαμορφώνει τη διάρθρωση της ζωής ολοένα και περισσότερων περιφερειών. Συνεπώς, η ΕΤΠ συνιστά δικαιολογημένα να γίνει χρήση των Ταμείων Συνοχής και να ζητηθεί η γνωμοδότησή της στο στάδιο πριν από τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων.

3.7 Ενημερωτική έκθεση «Εγγραφο εργασίας της Επιτροπής: Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης με τίτλο: “Η προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής πολυμορφίας”» (⁶):

Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της μήπως η μη αναγνώριση της ανάγκης διάθεσης ευρωπαϊκών πόρων οδηγήσει σε απραξία, δηλαδή στη λήψη μέτρων δυσανάλογων προς την αύξηση των αναγκών, το αποτέλεσμα της οποίας θα είναι απογοητευτικό μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Η ΕΟΚΕ καλεί τα κράτη μέλη να προβληματισθούν σχετικά με το ζήτημα: η τηλεόραση δεν επαρκεί και οι άτυπες μορφές εκμάθησης πρέπει να είναι μετρήσιμες. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει ότι η μέθοδος συντονισμού που προτείνει η Επιτροπή θα αποτελούσε διοικητική πρόοδο, αλλά όχι κατ' ανάγκη ένα βήμα πλησιέστερα προς τον πολίτη.

(²) Πρβλ. έκθεση ELAN «Ο αντίκτυπος που έχει στην ευρωπαϊκή οικονομία η έλλειψη γλωσσικών προσόντων στον χώρο των επιχειρήσεων» στη διεύθυνση:

http://ec.europa.eu/education/policies/lang/doc/elan_fr.pdf

(³) Πρβλ. έκθεση της ομάδας «Επιχειρηματικό φόρουμ» στη διεύθυνση:

http://ec.europa.eu/education/languages/news/news1669_en.htm

(⁴) Πρβλ. έκθεση της ομάδας διανοουμένων «Διαπολιτιστικός διάλογος», υπό την προεδρία του κ. Amin Maalouf, με τίτλο: «Un défi salutaire — Comment la multiplicité des langues pourrait consolider l'Europe» στη διεύθυνση:

http://ec.europa.eu/education/languages/pdf/doc1646_fr.pdf

(⁵) Πρβλ. τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πολυγλωσσία», εισηγητής: ο κ. Roberto Pella (CDR 6/2008).

(⁶) Πρβλ. COM(2007) 554 τελικό/2, της 15.11.2007.

4. Συμπεράσματα

4.1 Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι η έκδηλα καλή πρόθεση της Επιτροπής μοιάζει με ευχολόγιο, αλλά δεν προτείνει μια ουσιαστική δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης πέραν των όσων ζητεί από τα κράτη μέλη στον τομέα της προσαρμογής των εκπαιδευτικών συστημάτων.

4.2 Η ΕΟΚΕ συνιστά στα κράτη μέλη να συνεχίσουν την προσέγγιση με την οποία προάγεται η διαφοροποίηση προς άλλες γλώσσες διεθνούς επικοινωνίας, εκτός των αγγλικών.

4.3 Τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν να προωθούν τους δεσμούς γλωσσικής ή γεωγραφικής συγγένειας και εγγύτητας των ευρωπαϊκών γλωσσών που προτείνουν σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης (προσχολική, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια και διά βίου μάθηση), φροντίζοντας για την πολυμορφία της προσφοράς.

4.4 Η κατάρτιση για ενήλικους, όπως προβλέπεται από την Επιτροπή⁽⁷⁾, πρέπει να λαμβάνει υπόψη την αναγκαιότητα να ενταχθεί μεγαλύτερος αριθμός πολιτών στην προσπάθεια που απαιτείται για την εκμάθηση της μητρικής γλώσσας τους και δύο άλλων ζωντανών γλωσσών, προσαρμόζοντας την προσφορά και κεντρίζοντας το ενδιαφέρον μέσω συγκεκριμένων μέτρων εγγύτητας, αξιοποιώντας την τεχνογνωσία οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται ήδη στον τομέα αυτό, καθώς και των επαγγελματιών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, διευκολύνοντας τον κοινωνικό διάλογο και τον διάλογο των πολιτών, και μεριμνώντας ώστε οι νέες πρωτοβουλίες να μην προκαλέσουν τη διακριτική μεταχείριση των πολιτών που διαθέτουν περιορισμένη πρόσβαση στις διαπολιτισμικές ανταλλαγές.

4.5 Ο εκδημοκρατισμός και οι άτυπες μορφές μάθησης που προωθούνται από την Επιτροπή πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο αξιολογήσεων ακριβείας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού συστήματος πιστοποιήσεων, ώστε:

- να υπολογίζεται ο αντίκτυπος των δράσεων που δρομολογούνται από τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και άλλους, κρατικούς και μη, εμπλεκόμενους φορείς·
- να είναι δυνατή η μεταφορά και η αναγνώριση των προσόντων των πολιτών και των μισθωτών εργαζομένων, ανεξαρτήτως του καθεστώτος τους.

4.6 Συγκεκριμένη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην ανάπτυξη της μελλοντικής προσφοράς εκπαίδευσης, στο ύψος των φιλοδοξιών που διακηρύσσει η Επιτροπή.

4.7 Καθώς οι επιχειρήσεις και οι μισθωτοί εργαζόμενοι είναι αυτοί τους οποίους αφορούν πρωτίτως οι προβληματισμοί της Επιτροπής σχετικά με τις οικονομικές ανάγκες των επιχειρήσεων, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή πρέπει να **υποκινήσουν τους κοινωνικούς εταίρους ώστε να εντάξουν το θέμα στον κοινωνικό διάλογο, προκειμένου να εξετασθούν από κοινού οι προκλήσεις και να βρεθούν οι καλύτερα προσαρμοσμένες λύσεις και πρακτικές.**

(7) Πρβλ. ειδικά COM(2006) 614 τελικό και COM(2007) 558 τελικό.

4.8 Η συμμετοχή σε ένα ζωντανό περιβάλλον, που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την πρακτική εξάσκηση μιας γλώσσας και είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με μια ουσιαστική μάθηση, πρέπει να παρέχεται ως δυνατότητα και να ενθαρρύνεται σε όλα τα επίπεδα και για όλους τους πολίτες, αλλά οι ανάγκες είναι πιθανώς εντονότερες για τα κοινωνικά στρώματα που έχουν μικρότερη σχέση με διεθνικό περιβάλλον, δηλαδή τους πληθυσμούς με τη μικρότερη κινητικότητα. Επομένως, πρέπει να αναζητηθούν συγκεκριμένα και πρακτικά μέσα για τον σκοπό αυτό. Κανείς δεν μπορεί να υποχρεωθεί να ταξιδέψει, αλλά ορισμένοι διαθέτουν **λιγότερα μέσα** από άλλους για να πράξουν κάτι τέτοιο. Τα αγγλικά δεν αρκούν, ούτε και η τηλεόραση.

4.9 Όσον αφορά τις γλώσσες των μεταναστών, πρέπει να δοθεί έμφαση στο γεγονός ότι συνιστούν σημαντικό **πόρο**. Ως προς αυτό, υπάρχουν διάφορες απόψεις. Άλλοι πιστεύουν ότι αποτελεί υποχρέωση των μεταναστών να μάθουν τη γλώσσα της χώρας υποδοχής προκειμένου να ενταχθούν σε αυτή, ή ακόμη και για να αποκτήσουν πρόσβαση στην επικράτεια της ΕΕ, ενώ άλλοι θεωρούν ότι αποτελεί δικαίωμα των μεταναστών να γνωρίζουν τη γλώσσα της χώρας υποδοχής τους, για μπορούν να εργαστούν, να ζήσουν και να προασπίσουν τα δικαιώματά τους στη χώρα αυτή, και ότι οι δημόσιες αρχές πρέπει να οργανώνουν τη σχετική κατάρτιση. Όπως και αν έχουν τα πράγματα, η θεωρία διαφέρει πολύ από την πράξη. Διάφορες εμπειρίες δείχνουν ότι δεν ενθαρρύνονται όλες οι ορθές πρακτικές και ότι, αντίθετα, πολλές οργανώσεις απώλεσαν τις επιχειρηγίες τους. Σήμερα, η παιδαγωγική πρόκληση που πρέπει να αντιμετωπισθεί είναι τεράστια, καθώς η μάθηση δεν γίνεται με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις ηλικίες. Ως προς αυτό, η ΕΟΚΕ **παραπέμπει στις έρευνες που καταδεικνύουν ότι οι διαπολιτισμικές ανταλλαγές αποτελούν τη βάση κάθε γλωσσικής μάθησης**⁽⁸⁾. Η ΕΟΚΕ επιμένει στην αναγκαιότητα διαβούλευσης και συνεργασίας με όλους τους επαγγελματίες της εκπαίδευσης και της παιδαγωγικής, από την προσχολική εκπαίδευση έως τη διά βίου μάθηση και την κατάρτιση των ενηλίκων. Οι δύο κυρίως ενδιαφερόμενες ομάδες είναι οι σπουδαστές και οι εκπαιδευτικοί, και αυτό ισχύει και για την μελλοντική αναγνώριση των λεγόμενων «άτυπων» προσόντων⁽⁹⁾.

4.10 Στις γλώσσες που ομιλούνται στην Ευρώπη περιλαμβάνονται οι περιφερειακές και οι εθνικές γλώσσες καθώς και οι γλώσσες που ομιλούνται από τους μετανάστες. Οι γλώσσες αυτές αντιπροσωπεύουν σημαντική προσφορά, και η διαχείριση της πολιτισμικής πολυμορφίας στην Ευρώπη θα πραγματοποιηθεί με κριτήριο δύο στόχους: την προώθηση της ευρωπαϊκής πολιτισμικής πολυμορφίας, και την ανεκτικότητα και τον σεβασμό απέναντι στους μετανάστες. Η κοινωνική και εδαφική συνοχή της ΕΕ δεν είναι πλέον μόνον οικονομικό ή πολιτικό θέμα· στο μέλλον, και ήδη σήμερα, συνδέεται αναπόσπαστα με την πολιτισμική της διάσταση.

4.11 Επομένως, οι γλώσσες των μεταναστών, όπως και οι **καθαυτό ευρωπαϊκές γλώσσες, πρέπει να μεταδίδονται στους απογόνους και, δεδομένου ότι καμία γλώσσα δεν μπορεί να επιβιώσει χωρίς να ομιλείται, οι μετανάστες πρέπει επίσης να θεωρούνται φορείς μετάδοσης ή διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας τους σε όσους ενδιαφέρονται να διαφοροποιήσουν την επικοινωνία τους.**

(8) Πρβλ. www.newcomersinturkey.com — Ο κ. Nourredine Erradi εργάστηκε επί πολλά χρόνια σε κέντρα κατάρτισης μεταναστών στις Κάτω Χώρες και ανέπτυξε παιδαγωγικά εργαλεία που προορίζονται για τους εκπαιδευτές και τους πολιτικούς συμβούλους σε υπηρεσίες και οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης.

(9) Γνωμοδότηση τμήματος της ΕΟΚΕ, της 11.9.2008, με θέμα «Πρόταση σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ευρωπαϊκού συστήματος ακαδημαϊκών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ECVET)», με εισηγήτρια την κ. LE NOUAIL MARLIERE (CESE 1066/2008 fin).

4.12 Αυτό σημαίνει ότι η ευρωπαϊκή κοινωνία των πολιτών έχει σήμερα άλλες φιλοδοξίες και ότι δεν αρκεί να της τονίζονται τα πλεονεκτήματα της γνώσης πολλών γλωσσών σε ένα πολύγλωσσο περιβάλλον, αλλά θα πρέπει να αναγνωρισθούν οι πρωτοβουλίες της στο πλαίσιο οργανώσεων, αλλά και οι ανάγκες της και, σε κάθε περίπτωση, να προβλεφθούν μέσα, δημόσιας ή ιδιωτικής προέλευσης, για την εκπλήρωση αυτού του στόχου.

4.13 Αυτό προϋποθέτει επίσης ότι **οι κοινωνικοί εταίροι θα δεχθούν να εξετάσουν μακροπρόθεσμες προοπτικές και να καθορίσουν από κοινού τα απαιτούμενα προσόντα, την αρχική εκπαίδευση και τη διά βίου μάθηση που πρέπει να καθιερωθούν, όπως και τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις που πρέπει να διερευνηθούν, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.**

4.14 Εάν η εκμάθηση γλωσσών θεωρείται επίσης αναγκαία για την ανταγωνιστικότητα και τους στόχους της Λισσαβώνας, η προαναφερόμενη σύσταση αποκτά τότε πλήρη σημασία.

4.15 Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων προβλέπει στα άρθρα 21 και 22 την προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας και την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω γλώσσας. Η Επιτροπή πρέπει, επομένως, να **εξετάσει ποια κράτη μέλη διαθέτουν σχετική νομοθεσία, προσφεύγοντας, εφόσον απαιτείται, στον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, και να εξετάσει κατά πόσον το γεγονός ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν διαφορετικά καθεστώτα εφαρμογής δεν προκαλεί στρεβλώσεις και ανισότητες μεταχείρισης των ευρωπαίων πολιτών, ιδίως όσον αφορά την κινητικότητα, την πρόσληψη κλπ.** Για τον σκοπό αυτό, πρέπει, για παράδειγμα, να γίνει διάκριση μεταξύ δύο επιπέδων συνάφειας: το ένα είναι το επίπεδο γλωσσικών γνώσεων που είναι αναγκαίο για την εκτέλεση καθηκόντων που συνδέονται με την κατεχόμενη θέση εργασίας (επαφή με αλλοδαπούς πληθυσμούς ή πελάτες), και το άλλο είναι η δυνατότητα μετάδοσης των αναγκαίων οδηγιών για την εκτέλεση των καθηκόντων στη γλώσσα αυτού που εκτελεί τα εν λόγω καθήκοντα.

4.16 Όσον αφορά ειδικότερα την υλοποίηση των συγκεκριμένων διατάξεων, η ΕΟΚΕ θα εξετάσει με ενδιαφέρον τις προτάσεις της Επιτροπής στη στρατηγική που θα παρουσιάσει τον Σεπτέμβριο του 2008, καθώς και την επιτευχθείσα πρόοδο σε σχέση με την προηγούμενη στρατηγική της.

Βρυξέλλες, 18 Σεπτεμβρίου 2008.

4.17 Όσον αφορά τα πολιτιστικά δικαιώματα των ευρωπαίων πολιτών, των μη ευρωπαίων μόνιμων κατοίκων και την εξωτερική συνεργασία της ΕΕ, η Επιτροπή θα έπρεπε ενδεχομένως **να στηριχθεί στη σύμβαση της UNESCO για την πολυμορφία, και να προτείνει, σε συνεργασία με τις οργανώσεις και τις ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται ήδη στον πολιτιστικό τομέα, κατευθυντήριες γραμμές για τις συνέπειες που θα έχει για την Ευρώπη η κύρωση της από τα κράτη μέλη.**

4.18 Η κινητικότητα προωθείται από τους κοινωνικούς εταίρους και θεωρείται από ορισμένους εργοδότες, εργαζόμενους και δημόσιες αρχές, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής, ως πανάκεια κατά της ανεργίας και της έλλειψης εργατικού δυναμικού. Το γλωσσικό πρόβλημα δεν επισημαίνεται ακόμη επαρκώς. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις δυσκολίες παρακολούθησης, στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης, ενός προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης ταυτόχρονα με γλωσσικούς στόχους, ή την αδυναμία των γονέων να εγγράψουν τα παιδιά τους σε σχολεία της επιλογής τους, όταν μετακινούνται για επαγγελματικούς λόγους, όπως π.χ. οι Ρομά σε διάφορες χώρες της Ευρώπης και ορισμένες ομάδες Ιταλών στη Γερμανία. Η Επιτροπή δεν πρέπει να εναποθέτει το θέμα αποκλειστικά στα κράτη μέλη, αλλά οφείλει να ζητήσει πληροφορίες σχετικά με τις διακρίσεις λόγω γλώσσας στα σχολεία, μεταξύ παιδιών ευρωπαϊκής ιθαγένειας.

4.19 Πρέπει να τονισθούν επίσης οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι διοικήσεις των κρατών μελών και οι κοινωνικοί εταίροι για την εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων, για λόγους κατανόησης στο χώρο εργασίας, οι οποίοι δεν παραβλέφθηκαν μεν από την Επιτροπή, αλλά έπρεπε να είχαν αποτελέσει αντικείμενο κατάλληλης συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων (Επιτροπή, κράτη μέλη, κοινωνικοί εταίροι, τοπικές και εθνικές αρχές, υπηρεσίες για την απασχόληση κλπ.), όπως εξηγείται ανωτέρω⁽¹⁰⁾.

4.20 Τέλος, πρέπει να εξετασθούν τα μέσα που διατίθενται για το γλωσσικό καθεστώς των θεσμικών οργάνων πέρα από την επίσημη θεσμική επικοινωνία: η ΕΟΚΕ παρατηρεί ότι πρόκειται για ένα ζήτημα που παραμένει δύσκολο, καθώς μεγάλος αριθμός δημοσίων εγγράφων δεν μεταφράζεται, γεγονός που θέτει και πάλι το ζήτημα των πόρων. Συγκεκριμένο παράδειγμα είναι, οι σελίδες που ακολουθούν μετά την αρχική σελίδα των ιστοτόπων των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, ιδίως του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ή της Προεδρίας της ΕΕ.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

⁽¹⁰⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ, της 29.5.2008, με θέμα «Απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών — μεγιστοποίηση των οφελών και των δυνατοτήτων και ταυτόχρονα παροχή εγγυήσεων για την προστασία των εργαζομένων», με εισηγήτρια την κ. LE NOUAIL MARLIERE (EE C 224 της 30.8.2008, σ. 95).